

PIŠETA IN UREJUJETA:

**Lojze Košorok
in Pavla Gruden**

KAR PO DOMAČE...

Če bi se vsako leto za Slovence v Avstraliji končalo kot se je letošnje, bi človek, ki ne vidi čez domači prag, mogel z optimizmom gledati v leto 1980. Tako pa bi bilo najlepše za vse človeštvo če bi prihodnje leto moglo prespati. Pa tudi če bi se nikdar več ne prebudilo. To bi bil konec poln milosti. Če bi se svet razorabil. Če bi vsak človek spoznal lepoto in vrednost življenja... Če in če, in če, in če... Tako je bilo od začetka človeštva in tako bo vse do konca. Človek je največji neprijatelj samega sebe. Človek je sovrežnik življenja. O temu nimam kaj več premišljevati. Le to še vem, da se mi človeštvo smili. In da je človeštvo tako daleč prišlo kot je danes le zaradi lakomnosti.

Ker pa živeti moramo dokle nam je življenje dano, je najlepše, da se človek otrese težkih misli in nadaljuje iz dneva v dan kakor pač najboljše ve in zna. Ne velja "zagnati puško v koruzo". Dokler živimo je upanje z nami.

Res - domovina je zdravje

Kaj bi izseljenebil brez domovine? Nomad. Navaden potepuh. Blagor nam, ki smo ne govali korenine, ki so nam vznikle v domovini. Blagor nam, ki no simo v srcu ljubezen do rodne grude, ki nam v tujini, celo v takih časih ko svetu preti nevarnost vojne, sveti na življenjsko pot. Bolj sem doma v duhu kot pa v tej "zapadni" zemlji, kjer je lov na stvari, ki človeku niso potrebne, na javejnejša zadeva. Celo med otroci anglosaksonškega rodu in med otroci emigrantov je razlika tolkašna, da človek ne more mimo njo. Tukajšnja pluralistična družba je res pravo razstaviščo različnih kultur, ki so si vse tuje. Vendar je opaziti, da so družinske vezi v emigrantskih skupinah več telesnejše in pristnejše kot pa med anglosaksonci. Dekadenco z zapada se nas še ni lotila. Ščitni naši kultura dedičina. In če v bližnji bodočnosti vojna ne bo izbruhnila, ali se vsaj ne dotaknila te zemlje, bo Avstralija nekoč ravno zaradi pluralistične družbe, ki se trudi, da bi obdržala kar je dobrega, srečna in boljša zemlja. Pre erioda se bo v novi krv, v združilnih kapljicah, ki so otroci.

Naši otroci so naša luč

Le z vztrajnostjo posameznikov, katerim je v tujini luč domovina a ne dolar, tudi Slovenci gradimo v bodočnost Avstralije svoj delež. Dajemo ji svoje otroke in z njimi ji darujemo tudi naše tradicije in običaje, ki so del naše kulturne dedičine. Že si z našimi otroci gradimo vidnejše mesto kot etnična skupnost v vrsti številnih narodnosti Avstralije. Ne samo po zaslugu našega društva "Planica" v Wolongongu, ki je že dalo s "kmečko ocetjo" naš pečat Avstraliji, ampak po zaslugu naše otroške folklorne skupine "Planika", ki jo vodi ga. Marija Košorokova s pomočjo gdične Neve Muha, smo tudi v Sydneju Slovenci vtišnili svoj pečat. Že pri prvem mednarodnem festivalu ob koncu šolskega leta je javnost z največjimi navdušenjem sprejala naše otroke in otročice. Kaj kmalu za tem so bili povabljeni na

Naši otroci nagrajeni

Na programu, ki se je vršil v Sydney Town Hall-u je s 51 točkami nastopilo ob 44 prijavljenih etničnih skupin v posameznikov, le 22, ki jih je izbral za to pooblaščen in izveden odbor.

Tisočglava množica, ki je napolnila dvorano je s posebnim veseljem in ponosom spremljala program od točke do točke, saj je to bil prvi javni izraz zdrave integracije. Tu so bile zastopane vse narodnosti Avstralije in talenti domorodcev.

Naši otroci so se zvrstili na balkon in s pobožnim zanimanjem spremljali vse, kar se je dogajalo na otru. Niso pokazali nikakršne treme. Ko so prišli na vrsto, so se navzolic strašni vročini podali na oder in brezhibno izvedli svojo točko. Ves čas med lesom jih je spremljal tako buren aplavz in plakanje v ritmu s harmoniko, da je ni bilo slišati. Sijali so in v plesu valovali na otru kakor naše cvetne livade sredi pomladni.

Med tem ko so se naše mamice in očki solzili od sreče in ponosa, pa je g. Friščič v imenu otrok dvingenih rok sprejel pokal, ki so ga naši otroci dobili kot nagrado za najlepše narodne noše. Noše same so jih uvrstile med prvh deset nagradow. A za točko, ki so jo izvajali, so prejeli tretjo na grado v iznesku od 50.-dolarjev.

Vztrajnost rodi uspeh

Dokazali smo, da je tam, kjer so dobra volja, požrtvovalnost, vztrajanje in zaupanje, uspeh. Naj nam tři naši otroci služijo za vzgled napredku.

se za nadaljne in višje pdvige na naši kulturni lestvici. Uglejmo se na otroke. Otrezimo se osebnih ambicij, klubskih intrig in našega na splošno ozkega gledanja na družbo. Pridružimo se zdaj tudi odrasli kulturnemu delu za duhoven napredek Avstralije.

Končno še zahvala vsem staršem, gdč. Nevi Muha, G. Friščiču, gma. kovačič in Prekodravec ter S.D.S. in vsem drugim, ki so pripomogli k lepemu uspehu. Le tako naprej.

Pavla Gruden

**Ob zaključku
mednarodnega
leta otroka**

Težko bi bilo reči koliko se je v preteklem letu naredilo za dobrobit otrok v svetu. Še težje bi bilo trditi, da je leto otroka kaj prida izboljšalo položaj otrok v svetu. Že res, da se je marsikaj naredilo, marsikateri lačni želodček se je tu ali tam napolnil, vendar še zdaleka nismo dosegli tega kar so Združeni narodi pred 20. leti sprejeli v svoji deklaraciji.

Še so mi pred očmi slike, katere je ves svet gledal na televizijskih zaslonih, mnogo beguncov v Aziji, koliko otrok je bilo v preteklem letu še bolj lačnih in izpostavljeni še večjemu siromaštvu, nasilju in glodovanju ravno v letu otroka.

Vprašanje koliko otrok je ravno v lanskem letu od vsega hudega umrlo, morda več kot kdaj koli. Čeprav se je marsikaj naredilo, vendar v primeru z blagostanjem, ki ga le del človeštva uživa še zdaleka otrok v svetu ni dosegel niti najosnovnejših človečanskih pravic niti pravic katere je sprejela Organizacija združenih narodov. Te pravice so:

* pravica do ljubezni in razumevanja

* pravica do primerne prehrane in zdravstvene oskrbe

* pravica do učenja

* pravica do igre

* pravica do imena in na rodnosti

* pravica, da je otrok med prvimi, ki mu v nesreči pomagajo

* pravica do posebne skrbi, če je kakorkoli prizadet

* pravica, da raste v vzdušju miru in razumevanja med narodi.

Vsi moramo torej skrbeti, da bomo otrokom vse to tudi zagotovili, da bo otrok jutri kot odrasel človek živel v boljšem svetu.

Če smo odkriti, koliko se je dejansko naredilo, da bo jutrišnji svet lepši, boljši in bogatejši? Bojim se, da je ravnokar preteklo leto pokazalo tako malo upanja na ta lepši in boljši jutri! Sile v svetu in dogodki v zadnjih mesecih, pokazujojo ravno nasprotno. Vse kaže, da se malo ves svet zaveda, da bi se res prizadevali, da bi otrokom zagotovili boljše življenske pogoje v prihodnosti, jimi zagotovili mir in svobodo, da bi imeli veselo otroštvo in vse, kar je potrebno za telesni in duševni razvoj in vsestranski napredek.

Vsa prizadevanja pa bodo zmanj, vse dokler se vsak posameznik, posebno pa politiki in narodni kot ve-

MED NAMI

Preden smo se dobro zavedli, že so bili pred durmi božični in novoletni prazniki. Kot vsako leto mesec december je živahan z društvenimi prireditvami, tako je bil pretekli december še posebno živahan... Svečani zaključki etničnih šol, Miklavževanja itd. Poročali smo se o Miklavževanjih tako na Triglavu, Verskem centru in pri S.D.S.

Nismo še omenili svečani zaključek šole Slovenskega društva v Horsley Parku, ki je imela svoj nastop v klubskih prostorih v soboto 15. dec. Učenci pod vodstvom učiteljice Pavle Gruden so v kraju programu pokazali kaj znajo. Nastopila je tudi folklorna skupina, katera je dobila lep aplavz. Po nastopu se je pojavil še Dedeck Mraz in obdaril nekatere otroke, kateri so zasmudili prejšnjo soboto Miklavža.

Folklorna skupina je naslednjo soboto 22. dec. nastopila v Sydneyskem Town Hallu na mednarodnem Mini-Festivalu, kjer je skupina dobila tudi priznanje.

Božične praznike smo več ali manj praznovali že po ustaljenih običajih, polnočnica v Merrylandsu, Štefanovanja kar na treh krajih: Verski center v Auburnu, Triglav v Guildfordu in S.D.S. v svojih prostorih. Po vsod je bil obisk zadovoljiv in razpoloženje na višku.

Silvestrovali in pričakali Novo leto so le pri Slovenskem društvu v Horsley Parku. Tokrat so bili klubski prostori veliko premajhni. Kajti trlo se je vsaj 600 ljudi, če prištejemo še otroke in pridno četo delavcev, ki so goste odlično stregli. Da je bilo tudi tokrat razpoloženje na višku ne bi posebej povedarjali, pač kot se spobi za svečani trenutek - vstop v Novo leto z novimi željami in upi.

Zapaziti je bilo, da je bilo med nami kar precej gostov iz domovine, sorodnikov naših znancev in priateljev. K sreči kot izgleda tudi med našimi rojaki ni bilo kaksnih večjih prometnih nesreč.

Omenimo naj še tudi razstavo v klubskih prostorih S.D.S. slikarke Mihaele Velikonja, ki slika na steklo. Več o slikah in razstavi bomo podrobneje poročali. Zanimivo je omeniti, da so slike bile domala vse prodane.

Iz Ljubljane se nam javlja naš znani rojak Ivan ŽIGON in želi vsem znancem in prijateljem srečno in uspešno Novo leto!

Novice in zanimivosti

RADENCI - "Radenska" je skupaj z ljubljansko "Emono" na Dunaju ustanovila skupno mešano družbo, ki bo skrbela za prodajo slatine, brezalkoholnih pičač in Emoninega blaga na tujem trgu, predvsem v Avstriji in ZR Nemčiji. Preko mešane družbe na Dunaju bosta "Radenska" in "Emona" širili tudi svojo turistično dejavnost.

CELOVEC - V celovski bolnišnici je umrl v 81. letu pevec slovenske Koroške, skladatelj in povodnja Pavle Kernjak, doma iz Trebinje št. 8, možak, poln radosti in bolečine, tak kot so preprosti koroški ljudje in tak kot ga bomo vsi, ki smo ga cenili in imeli radi, vselej v srcu nosili. Napisal nam je pravcato bogastvo ljudskih pesmi, ki so njegove, a hkrati ponarodele, med drugim vselej očarljivo Mojcej, vselej korajžne slovenske fante, ki pojdejo v Škufče; dal pa nam je tudi eno najbolj žalostnih slovenskih pesmi "Rož, Podjuna, Zila - narod moj trpi". Bolečini tega naroda se je pridružila še nova kaplja pelina: da je umrl Pavle Kernjak. Dobil je vrsto priznanj od Drabosnjakovega in Gallusovega plakete, žal pa ni bil deležen najvišje slovenske kulturne nagrade v imenu Prešerna, čeravno bi si je ne glede na državno mejo in ljubiteljstvo zasluzil.

Del obnovljenega Glavnega trga v Novem mestu

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА СВ. АРХИЈЕРЕЈСКОГ САБОРА

ГЕРМАН ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

Православни архиепископ пећки, митрополит београдско-карловачки и патријарх српски са свима епархијским архијерејима српске православне цркве - свему свештенству, монаштву и свима синовима и кћерима наше свете цркве - благодат, милост и мир од бога оца и господа нашег Иисуса Христа и духа светога, уз радосни божићни поздрав

МИР БОЖЈИ - ХРИСТОС СЕ РОДИ!

И ове године, драга браћо и сестре, обраћамо се свој верно деци наше свете Српске православне цркве овом Божићном посланицом. Почекемо је првим речима из објаве небеских весника витлејемским пастирима: "Не бојте се!" Било је то као неко прво надахнуће људима, први наговештај оне невиђене неустрашиности којом је Црква Христова проносила име Богочовека Христа широм света.

Не бојте се! Поручујемо и ми вама, када смо сви суочени са претежним опасностима које се надносе над судбину човекову у овом нашем немирном веку. Нека нас никада не оставља нада да ће Он, Син Божји, према своме обећању, бити са нама и са Црквом својом све до kraja века (Види: Мт. 28, 20).

"Јер, гле, јављамо вам велику радост која ће бити свему народу, зато што вам се данас у граду Давидовом родио Спаситељ, који је Христос Господ" (Ср. Лк. 2. 10-11), наставили су небески весници. И од тога часа радост Христовог Јеванђеља почела је освајати овај свет урођени у греху саможивости. Та света радост испуњује данас и наша срца. Била је то прва истинска порука мира и радости у историји света. Кроз дуге већове човекове историје под теретом пада и грешака, страх је пратио човека. Страх од природе и стихија, страх од далеког неба и неиспитане земље, страх од људи и човекових бесловесних непријатеља, страх од рата и робовања - све сами грех, све патња и немир, све несигурност и неизвесност. Својим Јеванђељем, после оне прве радости у часу свог доласка у свет, Син Божји отвара нову страницу у историји рода људског. Без светске силе, без проливања крви, потпомогнути његовом Божанској силом и на дахнути Духом Божјим, његови следбеници почели су мењати овај свет. Тако се и наш народ

нашао међу народима просвећених Јеванђељем Христовим. Надахнути научком и преци наши, све до наших дана, храбро и неустрашиво чували су веру своју и слободу својих огњишта.

Рођење Сина Божјег објављено је још и програмском песмом небеских анђела. Над његовим колевком чула се њихова песма: "Слава Богу на висини и на земљи мир, међу људима добра воља" (Лк 2, 14). Ова по-

рука, драга браћо и сестре, није била радост, него и упозорење свету. Веома често и верни се монашају као да Бога нема. Бог се слави не из дубине срца него само са усана. Мир је оптерећен претњама и неспоразумима међу народима. Добра воља као да све више уступа место злу вољи и самовољи. Човек није више роб стихија и природних сила, али се све више човек плаши човека. Боји се свих који дају прете миру, правима и слободи слабих и незаштићених. А Син Божји нас је позвао у слободу сина Божјих, да у радости Бога славимо и један другом живот улепшавамо и богатимо.

Порука свету из песме небеских весника, све наставља пред један озбиљни проблем савременог света. Све је већи несклад у задовољавању духовних и материјалних потреба савременог света. Судбина човекову ипак не решавају само хлеб и стандард. Из дана у данovo укорењено схватање све више прети свету. Постао је он модерни идолопоклоник. Новац, стандард, лака разонода, често и лак живот нарачун другог, све више морално оптерећује не само човека него и међуљудске односе. Из моралног несклада, из духовне празнице, из осећања бесmisла, из бројних отуђења која захватају савремени свет, све више и све чешће избијају конфликти и поремећаји у људској души па се они одражавају и на човеково физичко здравље. Ова по-

јава, није само предмет ове наше Посланице; онаје тема психолога, социолога, философа, поготово оних који по своме знању и занимању брину о укупном здрављу савременог човека. Многи ће данас осетити сву дубину оних двеју порука Сина Божјег свету: "Не живи човек само о хлебу, него и о свакој речи која излази из уста Божјих" (Мт. 4, 4), као и друге: "Шта користи човеку ако сав свет задобије а души својој нашкоди" (Мт. 10, 29).

У овом свету пролазности и релативности, све се мења или допуњује, али Јеванђеље Христово остаје увек исто, увек савремено, увек оно "једино на потребу" сваком човеку, данашњем поготову. Још увек свет је подељен веровањима и идеологијама, али је клажњање "златном телету" и похлена за материјалним добрима, некако изједначила понашање, човеково на свима меријанима где се богато живи. Теши нас све чешће указивање на опасности које се стапају прете човеку, модерном идолопоклонику, као и све присутнија буђења човекова за духовне проблеме и духовне истине, оне вечне изворне истине постојања света и човека.

Забрињава нас, браћо и сестре, све већи несклад између богатих и сиромашних у овоме савременом свету. Док један број људи постепено морално копни због обиља у коме живи, дотле с друге стране стотине милиона људи живи у крајњој беди. Од глади умиру милиони недужне деце широм света. Ова година, звана "Година детета", осим бројних декларација и констатација није избавила од смрти, од глади жељени број недужне деце. А Спаситељ нам је заповедио да делимо и одело, и храну и знање и укупни живот на који сваки човек има једнако право и исту дужност да живот другога чини лакшим и лепшим и садржајнијим. "Носите бремена један другога и тако ћете испунити закон Христов" (Гал. 6, 2), поручује велики проповедник Јеванђеља, свети апостол Павле. А како је далеко свет од ове заповести Апостолове и од љубави Христове, која се даје, приноси, жртвује за добро другога?

Нека вас нико и није, драга децо наша, који сте удаљује од науке Христа Спаситеља. Она је увела наш народ међу просвећене народе света. Жив је Бог, децо Божја!

Родитељи, чувајте чистоту свога дома. Приводите децу у хри-

душу, па се из ње вековима рађала дивна народна мудрост. И поред свих охлађења према вери, још увек је у нашем народу присутан страх од греха и од неумитног суда Божјег.

Ову нашу Посланицу упућујемо вам, у жељи да са свима православним хришћанима поделимо Божићну радост, да се сви заједно, у јединству вере и љубави надахнемо великим истином Божића, да се заједно надахнемо новом лубављењем за све што је свето, често и "једино на потребу" у овом свету пуном лажних вредности и варљивих радости.

Обраћамо се младима и старима, онима који почињу свој живот као и онима који се приближавају дверима вечности. Омладино драга, стичи знање, учи и усавршавај се, али размишљај и о томе зашто смо, откуда смо и куда одлазимо са овога света. Није нас Бог створио само да бисмо патили између крика којим дете улази у овај свет и последњег уздаха са којим га напуштамо. Да се изразимо речима нашег великог Владике Његоша: "умна сила торжествује" над светом и над животом, и над укупном судбом овог света. Жив је Бог, децо Божја!

Родитељи, чувајте чистоту свога дома. Приводите децу у хри-

МИР БОЖИ - ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Срећна и Богом благословена Нова 1980. година!

Дано у Патријаршији у Београду о Божићу 1980 године.

Ваши молитвеници пред Господом:

Архиепископ пећки Митрополит београдско-карловачки и Патријарх српски ГЕРМАН Митрополит црногорско-приморски ДАНИЛО Митрополит дабробосански ВЛАДИСЛАВ Епископ бачки НИКАНОР Епископ браничевски ХРИЗОСТОМ Епископ славонски ЕМИЛИЈАН Епископ горњокарловачки СИМЕОН Епископ рашко-призренски ПАВЛЕ Епископ бањалучки АНДРЕЈ Епископ жички СТЕФАН Епископ шабачко-ваљевски ЈОВАН Епископ шумадијски САВА Епископ средње-западноамерички ФИРМИЛИЈАН Епископ западноамерички ГРИГОРИЈЕ Епископ западноевропски ЛАВРЕНТИЈЕ Епископ далматински НИКОЛАЈ Епископ нишки ИРИНЕЈ Епископ тимочки МИЛУТИН Епископ врањски ДОМЕНТИЈАН Епископ источноамерички и канадски ХРИСТОФОР Епископ зворничко-тузлански ВАСИЛИЈЕ Епископ аустралијско-новозеландски ВАСИЛИЈЕ